XLII. évfolyam. 44. szám. Levice - Léva 1922. október 29.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
Egy évre — — 50 K. — f.
Hat hóra — — 25 K. — f.
Három hóra — 13 K. — f.
Egyes számok ára 1 korona.

BARS

HIRDETÉSEK
□ centiméterenként — fillér.
Nyilttéri közlemények garmond soronként — fillér.
Gyakori hirdetők és a velünk öszeköttetésben levő hird. irodák árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak
FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat kiadóhivatalba kérjük utasitani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Csak egy virágszálat!

A nagy világégés után minden téren megindul a megujhodás nagy munkája. A rideg statisztika számokkal bizonyitja, hogy a halálozások legnagyobb oka a tüdővész. A háboruból visszatért hadirokkantak legnagyobb része ebben a betegségben szenved. A háboru okozta nélkülözések és szenvedések legtöbb családban a tüdővészt plántálták be. A lévai szanatorium bizonyságot tehet amellett, hogy mennyire emelkedik hétről-hétre azok száma, akik bizakodó reménységgel, de testükben e nehéz kórral keresik fel a tüdőbeteggondozó intézetet s hogy mily görcsösen kapaszkodnak a reménység egyetlen szálába, amely nekik a gyógyulást, az uj életet jelenti.

Ezekre a szegénysorsu tüdőbetegekre hivjuk fel most a halottak ünnepén az élő és egészséges társadalom könyörületességét. Abból a pompából amit a sirokra áldozunk egy-egy virágszáll árát ajánljuk fel tüdőbetegeink megmentésére, hiszen ez a kegyeletes tényünk, szeretett halottaink irányában való kegyeletünket szebbé és magasztosabbá teszik. A halál jegyesei közül megmenteni mindazokat, akik még megmenthetők, ez ma a világégés után legszentebb kötelessége a társadalomnak. Mert ma annyi hiába eloltott emberélet után sokkal inkább szüksége van a társadalomnak egészséges, szorgalmas munkáskezekre, mint valaha.

Ezt a célt a legjobb odaadással szolgálja a lévai tüdőbeteggondozó intézet, mely 10 éves multra tekinthet vissza és büszkén vallja, hogy — különösen az utolsó években — minden állami támogatás nélkül a jótékonykodásában fáradhatatlan közönség adományából tartotta fenn magát és gyogyitotta, segélyezte a tüdőbetegeink százait.

A „*Csak egy virágszálat!*" poétikus jelszava mindig utat talált a szivekhez. Ezidén azonban a temetőben elhelyezet úrnák a jótékony asszonyok gárdájával egyetemben hiányozni fognak; csak a tarsolygyűjtők fogják a jótékonyság filléreit házról-házra járva begyűjteni. Kérve kérjük városunk áldozatkész közönségét, fogadja őket megértéssel és jó szivvel! Ha gyűjtőink bájos, életvidor arcát látjátok, melyre a szokatlan foglalkozás talán a szégyenkezés pírját fogja festeni, ha kedves, talán zavart mosolyukkal adakozásra hivnak fel benneteket, ha elétek tárják a könyörületesség szent nevében az enyhitésre váró nyomort és szenvedést, gondoljatok a támogatásra szoruló, sápadt, beesett arcú, vézna, tápláltságukban leromlott tüdőbetegekre és szánandó családtagjaikra!

Mentsük meg a tüdőbetegeket!
Csak egy virágszálat!

Cselédek uj esztendeje.

Küszöbön a cselédváltozás ideje, amely sok családban igen nagy gondot okoz, lévén ma a jó cseléd ritka, mint a fehér holló. Valamikor a régi udvarházak idejében a cseléd a házhoz, a családhoz tartozott, annak jó és balsorsában résztvett. Látta a gyerekek növését, végig szolgált egész generációkat. Mint kis pesztonka került a házhoz, a honnan többé el nem ment, mig férjhez nem ment vagy el nem jött érte fekete lován a Halál. Ragaszkodott hozzá az egész család és öreg korában is megbecsülték, mint valami kedves régi butort, mely büszkesége volt az egész családnak.

Ma azonban bagóért nem dolgozunk jelszavak világában másképen alakult a helyzet, mert ma úgy tartják, hogy a cseléd fizetett ellenség, akinek legelső gondja, hogy volt helyét a sárga földig leócsárolja. S igazán, ha az ember megkérdi valamelyik cselédtől, hogy miért megy el a régi helyéről, csak ritkán hall igazat. Egyse mondja meg, hogy azért mert szeretőket tart, kik éjszaka járnak hozzá, hogy azért mert nyelves, hogy dobálja az ételt, mert finyás, ellenben a dolognak csak a könnyebb végét fogja s főképen ezért, mert bagóért nem dolgozunk.

Keserves panaszokat hallunk igy cselédváltozás idején. A háziasszonyok nem tudják magukat tájékozni, mert hiszen a cseléd könyvébe egyik sem irja be az igazat, hogy kétes erkölcsű, lusta, nem megbizható stb. hanem, hogy könnyebben szabaduljon tőle mindegyik háziasszonyfájó szivvel bár, de oda írja, hogy szorgalmas, erkölcsös, hű és megbizható vagy a legrosszabb esetben, hogy egészségesen elbocsáttatott.

Ennek a lapnak hasábjain én is, mások is számtalanszor megirtuk, hogy a rossz cseléd ellen csak ugy lehet a háziasszonyoknak védekezni, ha minden cselédkönyvbe az igazságot irjuk. Adjanak a háziasszonyok a cselédnek olyan bizonyitványt, amilyent megérdemelnek. Védekezzenek a rossz cselédek ellen ugy, hogy ne ajánlgassák másnak hamis bizonyitványokkal egy nyilván rossz cselédet, mert hiszen arra senki sem kényszerithető, hogy hamis vallomást adjon, mikor a közrend azt kivánja, hogy minden cseléddel már a felfogadás idején tudjuk, kogy hányadán állunk. Akkor talán kissé javulni fog a helyzet s fognak akadni tisztességes jóravaló cselédek, akik ismét kedvelt és becsült családtagok lesznek a családban.

De ujabban egy úriasszony igen találóan jellemezte a helyzetet azzal, amikor azt mondotta, hogy hihetetlenül drágák a cselédek. Abból a bérből, amelyet kipréseltek a szolgálatadótól, egyáltalán nem akarnak engedni. Pedig a pénzünk csaknem ötszörösére emelkedett három év alatt s a tisztviselők fizetését az állam, gyári munkásokét a vállalatok leszoritották. Manapság ugy áll a helyzet, hogy egy szerény fizetésű vagy nyugdijas tisztviselő nem tarthat cselédet, mert egyáltalában képtelen azt megfizetni. Magyarországon a miniszterelnöknek nincs több fizetése, mint itt egy konvenciós cseléd kap. Ez a drágaság letörésére inditott akció egyik ütköző pontja s igazán addig hiába minden, mig ezen a vonalon nem lesz rend.

A cseléd ma teljesen kizsarolja a helyzetet, de ezt elsősorban is ő bánja meg. A szegényebb, magánvagyonnal nem biró hivatalnok családok nem is tartanak már cselédet. Minden munkát a családtagok maguk végeznek. Mosnak, varrnak, takaritanak, sőt külső gazdasági munkát is végeznek. Ennek következtében egyre nő a munkanélküliek száma. Facér cselédek valóságos rémei a társadalomnak. Megszokják a munkátlan, henye életet, könnyen hajlanak a ledér, erkölcstelen életmódra. Az orvosok tehetnek tanubizonyságot a mellet, hogy ezeknek a facér cselédeknek hány százaléka beteg? Miként terjed a társadalom romlása és züllése évről-évre.

Nem állitjuk, hogy minden cse-

léd ilyen. Isten ments, hogy ilyen volna mind. Ma is vannak s mindig is lesznek jóravaló, szerény és dolgos cselédek, de a többséget már ki kezdte a jelszó. Már uton van a lejtőn. Maguknak is be kell látni, hogy ez igy nem mehet tovább, hanem valamennyinek hozzá kell járulni, hogy a helyzet javuljon. Be kell látniok, hogy a pénz értékemelkedésével és a viszonyok javulásával kell lépést tartani a cselédbérnek is. Ma már kevesebb pénzért több árut kap a cseléd is. Nem lehet tehát még a mult évi bért is feljebb csigázni akkor, amikor a gazdának a jövedelme is csaknem felére csökken.

Szeretnők hinni, hogy a gazda és cseléd megtudják egymást érteni, mert hiszen egymásra vannak utalva. Egyik a másik nélkül meg nem élhet. A gazdasági élet teljes bénulását fogja okozni, ha ez az állapot tovább tart. A munkanélküli csoport számának szaporitása nem lehet egy társadalmi osztály feladata sem. Ez szú az ország épütetének gerendájában, amelynek terjedését meg kell gátolni. De ha minden téren követeljük a konszolidációt, ugy a cselédkérdésnek is végre-valahára a megoldás stádiumába kell jutni.

Csak lefelé a túlzott igényekkel itt is. A viszonyok és körülmények az irányadók, hamis jelszavak csak rontják és elmérgesitik a jó viszonyt.

A világ-eseményekből.

Török jelentés Kelettrácia kiüritéséről. Jelentéktelen incidensektől eltekintve, Kelet trácia kiüritése teljes rendben folyik. A vasuti közlekedés megint rendes. A szövetségközi misziók és csapatok jelenléte folytán a lakosság megnyugodott.

Nansen ugy nyilatkozott, hogy a helyzet Konstantinápolyban nem nyugtalanitó ugyan, de nem is jó. A görögök és örmények között pánik uralkodik, ugyszintén Tráciában. Nansen feladata a menekültek kérdéseit és őket az éhségtől megóvni. Bulgária erre a célra 1000 tonna gabonát adott. Az inség nagy, mert 500.000 menekült vár segitségre.

Az osztrák szanálási akció. A költségvetési bizottság ma folytatta a kerettörvény novellizálásáról való vitát, mely novellával az eredetileg a jegybank felállitásával egybekötött néhány rendszabály szigoritása azonnal életbe lépne. A szociáldemokraták megkisérelték a törvény novellizálásának elodázását. Kezdeményező inditvánnyal leadáskiegyenlitő törvény létesitését akarták elérni. Hosszabb vita után a szociálisták inditványát elvetették.

A gyulafehérvári koronázási ünnepségről Bukarestből visszatérő vendégek egyik vonata Durubanda állomásánál nyilt pályán megállott. Az utánna jövő koronázási vonat beleszaladt az előtte vesztegló gyorsba. A mozdonyok és kocsik összetörtek. Eddig 30 halottról és 85 sebesültről érkezett jelentés.

Barthou a reparációs bizottság francia delegációjának nevében memorandumot nyujtott be a jóvátételi kérdésben, amelyben kijelenti, hogy a reparáció és az egészséges pénzügyi viszonyok helyreállitása a hadviselő államokban összefüggésben állanak az ántánt adóságokkal. E problémák egyikét sem lehet megnyugtatóan egymástól függetlenül rendezni. A memorandum rá mutat a német birodalom pénzügyi összeroppanása és a német ipar nagyszerü prosperitása között fennálló elentétre. Németországban nincsen munkanélküliség, nyereségét külföldön deponálja, mi által az állam elszegényedése egyre rohamosabban halad előre; közben az ipar alacsony valutát nagyobb tevékenységre használja fel. Az effektiv tőke ezzel érintetlen maradt. Ha ez igy tovább megy, Németország maholnap kész bemondani a csődöt.

Október 31-én tárgyalások kezdődnek a szlovenszkói bányamunkások képviselőivel. Az üzemi állami intézőség 35 százalékos bérredukciót fog követelni. A fémipari munkások 22-én, a bányamunkásság pedig 28-án tartja meg erre vonatkozó előértekezleteit.

A török kemalisták állitólag olyan javaslatot fognak a keleti békekonferencia elé terjeszteni, hogy lemondanak a görög hadikárpótlásról, ha Görögország magára vállalja az egész otomán állam adósságait.

A kisázsiai katonai eseményekért való felelősség megállapitására kiküldött bizottság elrendelte a volt görög vezérkari főnök letartóztatását, akit a katonai összeomlás főokozójának tekintenek.

A magyar—cseh-szlovák gazdasági tárgyalások simán folynak. A 25 pontból álló kereskedelmi szerződésnek eddig 16 pontját letárgyalták. A vasárnapot a cseh-szlovák vendégek a Balatonnál töltötték. Wodianer Rezső rendkivüli követ, aki magyar részről a tárgyalásokat vezeti, a sajtónak kijelentette, hogy a tárgyalások normális mederben folynak. Mostanáig semmi olyan zavaró incidens nem fordult elő, amely a megállapitott programmtól eltéritett volna bennünket. Ha a kereskedelmi szerződés általános pontjait lefektetjük, akkor sor kerül az egyes részletkérdésekre.

A lapok jelentése szerint tovább folynak a házkutatások és a rutén lakósság körében a letartóztatások. Nemcsak Lembergben indult meg a varsói kormány energikus ellenakciója, hanem más keletgaliciai városban is. Eddig itt 40 embert tartóztattak le, közöttük a „Dilo" nevü ukrán lap szerkesztőjét. A lapok azt is jelentik, hogy a lembergi rendőrség a napokban nagyszabásu ukrán titkos szervezet nyomára akadt.

Venizolesz pártja elhatározta, hogy II. György királyt is megbuktatja, elüzi a trónról és kikiáltja a görög köztársaságot. A venizelisták céljuk elérésére a legutóbbi napokban energikus tevékenységet fejtenek ki. Athéni kormánykörökben pesszimisztikusan itélik meg a helyzetet és a polgárháborut elkerülhetetlennek tartják.

Forgách András gr. levele Barsvármegyéhez.

Az Úrnak 1582 évében.

Magnifici, Egregii ac Nobiles Domini, Amici nobis observandistimi. Post salutem et servitii nostri commendationem!

Szolgálatomat irom Kgknek mint bizott szomszéd uraimnak és barátaimnak. Továbbá főkapitány Uram ő Nagysága parancsolja vala, hogy megértvén az fogyatkozási müné mük legyenek, Kgknek elébe adnám. Azért, hogy bizonyos okokért és hirekért magam Kgtek közé nem mehettem, igy Gyepes Ferencet (hires család Barsban) Kghez küldtem és ő tőle minden dolgot megért Kgtek; azért kérem Kgteket, hogy az mit én szómmal mond, Kgk higyje meg szavát és az Kgk hazájának megmaradásáért jó választ tegyen Kgtek.

Dátum Léva, 9-die Jannarii anno 1582

Kgktek atyafia szolgái

Forgách András gr. de Ghymes.

Forgách Simon bárónak és főpchárnoknak és hadvezérnek levele Barsvármegyéhez 1581.-ben.

Magnifici, Egregii ac Nobiles Domini, Amici nobis observandistimi. Post salutem et servitii nostri commendationem. Kegyelmeteket erről akarjuk megtalálnunk, hogy a lévai külső várfala és palánk ugy annyira elromlott, hogy minden nap csak eldőlését várjuk, tudja pedig Kegyelmetek jól, hogy az elmult esztendőben is noha jó és ép volt az palánk, de azért ugyan nem hagya az ellenség kisérletlen, hanem megpróbálta, de az Ur Isten megoltalmazá ellenek, mennyivel inkább ha megértendik, hogy igy elrohadt és elromlott, nem hagyják kisértetlen, gondolhatja pedig Kegyelmetek, hogy az palánknak ollyan rossz volt a titkon nem lehet, kit ha megpróbálnak és valami gonosz szerencse esnék ez külső palánkon, kitől Isten oltalmazza, belsőnek is utánna kellene vesznie, ki miatt az vár is nehezen tarthathatnék meg, mig ha meg . . . hatnék, ki miatt az egész föld és az bányák mind elveszének. Mindezeket Kegyelmetek jól meggondolván Kegyelmeteket kérem s Őfelsége nevével az mi tisztünk szerint hagyjuk is Kegyelmeteknek, hogy Kgk minden portára vessen négy-négy szál karót és az négy szál karóhoz két két szekér vesszőt, hogy minekelőtte nyakukba dőljön, épitessük meg; ha pedig Kgtek azt gondolná, hogy nagyobb munka lenne ez, hogy sem mint Kgtk a mennyivel tartoznék, Kgtek azt ne nézze és ne pöröljön, Kgteket jövendő esztendőben megkiméljük, ha pedig Kgk azt nem mivelné és sietséggel föl nem vetné, Kgk megbocsássa, hogy azt kell irnom, de Isten látja, hogy ha Kgtek nem mivelné, hogy nincs mit tennem, hanem hadat kell az Kgtek szegény jobbágyi közibe eresztenem és ugy erővel reá kényszeritsem. Inkább akarom, hogy Kgtek haragudjék reám, hogy sem mint az hely elvesszen és abból az egész föld; könnyebb Kgteket megengesztelnem azután hogy sem mint az egész föld nyomoruságát szemmel néznem. És ezekről Kgtektől választ várunk. Isten éltesse Kgt.

Datum Salgó 19. Martii Anno 1581.

Forgách Simon gr. Ghymes.

Mindkét kutyabőrü volt levelet Walentiny István vármegyei jegyző, perlepi földbirtokos fedezte fel barsvármegye régi levéltárában és mint érdekes eseményt az akkori szokások szerint felolvasta az 1870.-ik megyei gyülésen.

Az első levélben szereplő Forgách András gr., ki manapság is Ghymesen resiedáló grófok egyenes őse, később tábornok és lévai várkapitány, mi azon időben jelentékeny positió volt.

A második levél irója Magyarország történetének igen kimagasló alakja. Számtalan csatát vivott végül hősi halált halt Léva vára mellett. Ritka müveltségre valló szellemes levele, mely elejétől végéig humánus és udvarias még a XIX. században is mintául szolgált.

Lloyd George bukását nem tartja legyőzetésnek. A választási harcba teljes elszántsággal veti magát. Naponta 5—6 beszédet is tart különböző helyeken s népszerüsége, minden ellenkező jelentés ellenére, nincsen elveszve. Ezrével hallgatják mindenütt a ragyogó tehetségű politikus szónokot.

Lloyd George kihallgatáson volt a királynál és mint lemondott miniszterelnök hivatalosan elbucsuzott. A nemzeti liberális párti képviselők és képviselőjelöltek előtt kedden fogja elmondani politikai terveit.

A bolgár kommunista párt tegnapelőtt Köstendliben nagy gyülést tartott. Éjféltájt több ember férkőzött a terem közelébe, ahol a kommunisták gyüléseztek és erős tüzeléssel lepték meg őket. A kommunisták visszalőttek. Mielőtt a hatóság közbeléphetett volna, 3 halott és sok sebesült maradt a helyszinen. A csendőrség 70 személyt letartóztatott és a rendet ismet helyreállitotta.

A jóvátételi bizottságban folytatták a vitát Barthou javaslatáról. A „Temps" szerint Bradbury a német pénzügyek ellenőrzését nem ellenzi, de változatlanul ragaszkodik ahhoz a felfogáshoz, hogy Németországnak legalább két évi teljes moratóriumot kell kapnia. Ugy látszik, hogy az angolok a jóvátétel kérdését nem akarják tovább is az eddigi szük keretben tartani, hanem miként Ausztria esetében történt, általános népszövetségi akciót akarnak létrehozni valamennyi beteg valutáju ország pénzügyi segitségére.

A népszövetség harmadik közgyülése elhatározta, hogy a főtitkárság kisebbségi főosztályát kibővíti. Elfogadták a Murray-féle javaslatot is, melynek értelmében külön felkeresik a vegyes-lakosságu területeket, elsősorban az osztrák-magyar monarchia területén alakult államokat.

Trácia kiüritése normálisan folyik. A görög csapatok majdnem teljesen elhagyták már Tráciát, a hadianyagot szintén elszállitották már. Az otomán hatóságok fokozatosan átveszik a kiüritett területek igazgatását.

A Kemal kormány azt a követelést terjesztette a konstantinápolyi ententefőbiztosok elé, hogy a görögök üritsék ki Gallipoli félszigetét és az ottani görög közigazgatást török közigazgatással váltsák fel.

Az uj londoni kabinet összetétele. Bonar Law kabinetjet a következőkben állitotta össze:

Miniszterelnök: Bonar Law.
Lordkancellár: Vicomte Cave.
Lordelnök és leader a felső házban: Lord Salisbury.
Kincstárnok: Sir Stanley Baldwin.
Belügyminiszter: Bridgemann.
Külügy: Lord Curzon.
Gyarmatügy: Devonshire hercege.
Indiai miniszter: Vicomte Peel.
Hadügyminiszter: Lord Derby.
Tengerészet: Amery.
Kereskedelem: Lord Philip Grave.
Egészségügy: Sir Arthur Griffith Boscawen.
Igazságügy: Douglas Hogge.
Földmüvelés: Sir Robert Sanders.
Skót államtitkár: Nowar.
Skót prokurátor: William Watson.

Az egyes reszortok még nincsenek elosztva. Az államtitkárokat is rövidesen kinevezik.

Radics lapja, a „Szlobodna Dom" jelenti, hogy a francia köztarsasági liga meghivta Radicsot az összes európai köztársasági pártok kongresszusára, amelyet jövő év januárjában fognak megtartani.

Mac Cormick szenátor a közel jövőben ellátogat Berlinbe, Prágába és Bécsbe és pedig az Egyesült Államok elnökének megbizásából. Az utazás célja informálódni az európai helyzetről.

Cecil Robert lord a „Matin" utján intelmet intézett Franciaországhoz figyelmeztetve, hogy Franciaországnak ép ugy áldozatokat kell hozni a jóvátételi kérdésben, mint Angliának. Meg kell állapitani Németország valódi fizetőképességét. Állandó fenyegetésekkel egy hatvan milliós népet elnyomni nem lehet.

Miután Franciaország, Anglia és Olaszország megegyeztek a keleti értekezlet szinhelye és időpontja tekintetében, Poincaré közölte a kemalista kormánnyal, hogy az értekezletet november 13.-án nyitják meg Lausanneban.

A meghivókat a keleti békekonferenciára még nem küldték el. Bonar Law és Sforza gróf londoni olasz nagykövet irják alá a meghivókat, amelyek november 13-ára Lausanneba szólanak. Előreláthatólag a béketárgyalások hat hétig tartanak. A francia delegátusokat még nem nevezték ki. Anglia volt miniszterekkel és mostani nagykövetekkel képviselteti magát. Az angol delegáció valószinü vezetője Curzon lord lesz. Biztosra veszik, hogy az angorai küldöttséget Kemal basa vezeti.

Hughes államtitkár december 4-ére Washingtonba leszerelési konferenciát fog összehivni, amelyen öt középeurópai köztársaság fogja magát képviseltetni.

Loebe, a birodalmi gyülés elnöke Ebert elnökkel ünnepies formában közölte, hogy hivataloskodásának idejét három évvel meghosszabbitották.

Az osztrák kormány, mely csak nemrég 50 millió aranykorona hitelt kért, uj 80 millió aranykoronáról szóló hiteljavaslatot nyujtott be. A pénzügyminiszternek ezért a szociáldemokraták heves szemrehányásokat tettek. Az aranykoronákat feleresben az országban hajtják fel és pedig rövid lejáratu aranykincstári jegyek ellenében, melyeket a vám- és dohánymonopólium jövedelméből fedeznek és az első népszövetségi hitelből fizetnek vissza.

A magyar külügyi társaság a külfölddel való érintkezésre már számos társaságot alapitott és a legközelebb megvalósitja a magyar—francia társaságot a két ország között való politikai, gazdasági és kulturális érintkezés előmozditására. Ezen kivül parlamenti bizottság felállitását is tervezik, melyben valamennyi párt képviselői helyet foglalnak. Ennek célja a magyar külügyi társaság és a törvényhozás között a külügyi kérdések intézésében a legszorosabb együttműködés.

A fascista kongresszust a „San Carlo" szinházban számos szenátor, tábornok és városi notabilitás jelenlétben nyitották meg. A szinpadon 20 fascista képviselő foglalt helyet. Mussolinit viharos tapssal fogadták. Beszédében megköszönte a lelkes fogadtatást és kifejtette a párt programmját.

Letartóztattak két görög volt minisztert. A volt miniszterek felelősségének megállapitásával megbizott bizottság parancsára letartóztatták Vozikis és Baltazzi volt miniszereket. András herceget Korfuban fogják kihallgatni ez ügyben.

Sir Eduard Mackay angol bankár a Daily Herald munkatársa előtt kijelentette, hogy az uj kormány első külpolitikai feladatának a szovjetkormány elismerését kell tekintenie. Az ő felfogása szerint a kormány nem foghat hozzá kedvezőbben a külügyi kérdések megoldásához, minthogy végét veti a céltalan kölcsönös vitáknak Oroszországgal.

Az anyavédelem.

Dr. Gergely Fülöp városi tiszti-orvos előadása.

A Vörös Kereszt Egyesület helybeli fiókjának választmánya felkért engem arra, hogy az anya és csecsemővédelem nemes eszméinek terjesztése céljából, de sőt eme eszmék lét- faj- és nemzetfentartó kimondhatatlan fontosságáról tartsak néhány népies ismeretterjesztő felolvasást.

A legnagyobb készséggel-örömmel de sőt kötelességtudásból is vállalkozom eme megtisztelő feladatra, mert bármily szerény keretek között mozogjon is kis előadásom, azt szerénytelenség nélkül némileg hézag, illetőleg mulasztáspótlónak kell tekintenem.

Előadásom tárgya nagy fontossága mellett nagyon hálás, de sőt minden vonatkozásában annyira közismert, hogy szinte hallani vélem, midőn az Igen Tisztelt Hallgatóság sok tagja öntudatosan mondja, hiszen ezt meg amazt már régen tudom, semmi ujat nem mond a felolvasó. Es mindezek daczára még egyszer kijelentem, hogy felolvasásom nem lesz tudományos, hanem teljesen népies jellegű: közismert dolgokat fogok Önök elé tárni, melyek felvilágosodott Enjeiknek nem ujak, de feladatomnak ugy vélem, akkor is eleget tettem, ha csak egyes feledésbe merült mozzanatokat is sikerül lelkiviláguk előtt felelevenitenem.

Az anya- és csecsemővédelem természetszerűleg oly szoros, szinte szervi kapcsolatban vannak egymással, hogy nem választhatók ketté. Hogy mégis meg kell ezt tennem, annak oka a téma nagy terjedelme.

Az életet szive alatt viselő terhes nőt mindenha és mindenki megkülönböztetett tisztelettel vette körül; készséggel, előzékenységgel, gyengédséggel találkozott, de sőt ma is, még a mostani igen-igen sok tekintetben eldurvult morál közepette is. Élénk emlékezetemben van nagynevű professorom és a nagy philanthróp: Tauffer tanár ama mondása: az anya érdeke minden előtt, még a saját vére, a saját gyermeke előtt is. Ha a viszonyok ugy kivánják, a gyermeket fel kell áldozni a szülés alkalmával a még egyszer, sőt többször anyává lehető anya életéért.

Az anya védelme kell, hogy már a házasságkötés előtt kezdődjék. Minden boldog házasság alapja az egészség. Eleterős utódokra csak testileg és lelkileg egészséges egyének számithatnak, mely piros-pozsgás, életvidám, virgoncz gyermekek viszont hozzájárulnak a legteljesebb családi boldogság megszilárdulásához. A modern orvosi tudománynak a *házasság hygiénája* egyik legszebben, legterjedelmesebben kidolgozott fejezete; alapul véve ugyszólván az emberiség kezdetétől fogva minden tapasztalatot. A házasság hygiénája magában foglalja az általános egészségtant, a texualis hygieniát, a terhesség hygiénáját, a csecsemőgondozást, kiterjed az ezekkel kapcsolatos, szinte elválaszthatatlan mindennemű jótékony socialis reformokra, intézményekre, továbbá a fajhygieniára, az eugenikára, texualis ethikára, de sőt magára a modern paedagógiára is.

Néhány héttel ez előtt olvastam egy német napilapban egy u. n. házassági tanácsadó helyről, ahol a házasulandókat orvosi vizsgálatnak vetik alá és ellátják a házaséletre vonatkozólag minden életrevaló és szükséges felvilágositással. Wienben történt ez. Ezen intézetnek a vezetője egy idealista, az anya- és csecsemővédelem magasztos eszméiért rajongó közepeskoru orvos, aki elmondja, hogy — nem lévén kötelező a vizsgálat — bizony-bizony napok is elmulnak, mig 1—1 fél jelentkezik. Azt is kijelenti, hogy neki szilárd a meggyőződése, hogy a házasulandókban fel fog ébredni rövidesen ama tudat, ama kényszeritő tudat, hogy legégetőbb önérdeküket, társadalmi kötelezettségük és általános államjólét szempontjából is intő szózatként fog feléjük hangozni, hogy csak ép testben, lakozhatik ép lélek, csak egészséges házastársaktól születhetnek egészséges utódok és hogy ama felemelő tudatot nyugodtan vihessék a házas életbe, a családi élet szentélyébe, fentebb jelzett orvosi vizsgálatnak mindenki, minden szemeremérzet nélkül, vesse alá magát.

Ennek végtelen fontosságu horderejét kormányunk felismerte és sok sok kulturállamot megelőzve 1919. év szeptember hó 20-án 3136 sz. kormányrendeletet adott ki, hogy a házastársak házasságkötésük előtt kötelező orvosi vizsgálatnak kell, hogy alávessék magukat.

Köztudomásu dolog, hogy a harcztereken a nemibetegségek ijesztő módon elterjedtek, annak legcsúnyább, legragályosabb fajai, melyek hatósági beavatkozás nélkül egész családokat fertőzhettek volna, de pusztító hatással lehetett volna egész generatiókra, sőt végső elemzésben nemzetekre is.

Midőn a 4 éves világégés és iszonyatos vérontás és vérveszteség megszünt, a fékevesztett, a sok tekintetben morál nélküli 100 és 100 ezer ember a harczterekről hazazajlott, közigazgatási hatóságaink azonnal harczélre állottak, hogy ami a harcztéren el nem veszett, a megmaradt emberanyag megmentésére és az itthonmaradottak védelmére minden lehetőt megtegyenek. Előttem fekszik Rudnyánszky Titusz akkori alispánnak szigoru rendelete, mely a harczterekről haza özönlő katonáknak legkörülményesebb orvosi vizsgálatát rendeli és névjegyzék felfektetésére is utasit. Dr. Horváth Gyula rendőrkapitánnyal fenti utasításnak — felfogva annak határtalan jelentőségét — teljes és a legaprólékosabb igyekezettel tettünk eleget. És bizony nem egy nyilt — legnagyobb mérvben fertőző bujakóros esetet találtam. Kioktatva baja súlyos, kihatásaiban szörnyű mivoltára, házi ingyenes kezelésbe vettem avagy kórházba utasitottam. Minden egyes ily eset konstatálása, gyógykezelése, illetőleg maggyógyitása 1—1 ártatlan leány — illetőleg asszony és leendő anya felől háritott el ezer és egy szörnyű veszedelmet.

Fentebb jelzett kormányrendelet tartalma az, hogy vizsgálat tárgyává teendő, hogy a házasulandók semminemű fertőző bajban nem szenvednek-e? A rendelet kissé homályos, mert nem értelmezhető teljesen tisztán, hogy nem venereás, de más egyébb fertőző megbetegedésekre, szervibajokra, lelki megbetegedésekre is vonatkozik ez.

Nem követek el azt hiszem — orvosi titoktartás-megsértést akkor, ha jelzem, hogy bizony nem egy esetben kellett az egészségi bizonyitvány kiállitását megtagadnom időlegesen, mig megfelelő kezeltetéssel az illető ki nem gyógyult és sikerült sulyos fertőzéstől a fiatal asszonyt, illetőleg leendő anyát és annak esetleges utódját megóvnom. Szűk előadásom keretébe be nem illeszthető a bujakór és annak következményei a házas életre az anyára, utódokra; csak annyit, hogy a férfi bujakórja az anyára és a magzat méhlepényén keresztül a magzatra vihető át, annak minden szörnyű következményével együtt. Anyavédelem szempontjából tehát az 1919. év szeptember hó 20-án kelt 3136 sz. kormányrendelet határtalanul fontos és feltétlenül szükséges.

Az anya védelmének nemes eszméjét tartjuk akkor is szem előtt, midőn lázas tüdőcsucshurut avagy gümőkór II.-ik stádiumában lévő férfiakat, — nőket óvunk a házasságtól, mely betegség nőknél és főleg ha áldott állapotba kerülnek igen sokszor rohamos tüdősorvadást és halál! válthat ki.

Szervi szivbajban avagy vesebajban szenvedő nők ne menjenek férjhez; esetleg terhesség esetén szivbajuk nem szabályozottá (incompensált) válhatik, mig a vesebaj csaknem minden esetben az oly szörnyű rángógörcsös megbetegedéshez és halálhoz vezethet.

Nem férjhez adandók a gyenge elméjü, epilepsiás leányok, de anya- és csecsemővédelem szempontjából ne adjuk leányainkat idült mérgezésben (ólom, alkokol) szenvedő férfiakhoz. A nőt, az anyát óvjuk-védjük, midőn a csenevész mellű, csipőjű, szűk medenczéjű (angolkór folyományai) leányokat a házasságról lebeszéljük.

Az anya védelmét czélozza ama rendelet, mely 16 éven alul nem engedélyezi a leányok férjhezmenetelét. A nemi életet csak teljesen érett, fejlett, egészséges és erőteljes egyéneknek szabta a természet és érett, — egészséges szülőktől várhatók egészséges faj és nemzetfentartó utódok. Ha éretlen személyek — mindkét nemről szólok — kötnek házasságot, az idő előtti nemi élet mindkettőre nézve ártalmas és főleg a férfiakra nézve.

Ha a leány érett-fejlett, már 16 éven alul is tisztiorvosi bizonyitvány alapján az igazságügyminiszter a fejletlen kor alól testi és szellemi fejlettség esetén felmentést adhat.

A modern mai orvostudomány feladata a betegségek megelőzése: a prophylaxis. Mindez, mit eddig elmondottam a leendő anyák védelmét czélozzák, tehát nevezhetném ezt az anyavédelem prophylaxisának.

És most áttérek tárgyam II. részére még pedig az orvosi anyavédelemre a hószám, terhesség, szülés, gyermekágy és szoptatás idején.

A női szervezetnek specifikus női funkciói, mint a hószám, terhesség, szülés, gyermekágy szorosan az ép és kóros határán folynak le. Már Hippokrates mondotta, hogy „a nő élete egy hosszú betegség". Szóval a nő fogantatásával oly állapotba kerül, mely bár élettani folyamat, mégis a veszélyek, a megpróbáltatások ezreit hordja magán. És ezért kell a nőben egy felettünk magasan álló, önzetlen — nemes lényt tekintenünk, ki igen sokszor drága életével fizeti meg drága véréből fogantatott gyermekét. Hősnő sokszor a szó legszorosabb-legnemesebb értelmében. Minden idők emberei a legnagyobb reverentiával veszik körül a terhes nőt, magasztos hivatását szinte bibliai kifejezéssel illetik, azt mondják, hogy „áldott állapotban" van.

Minthogy a terhesség köztudomás szerint a hószám elmaradásával veszi kezdetét, nem tartom fölöslegesnek, ha néhány szóval eme élettani functióra is kitérek. A hószám, a menstruatio kezdete, a mi éghajlatunk alatt átlagosan 14—45.-ik életévig tart. Vannak azonban, de sőt gyakoriak azon esetek, midőn a hószám belenyúlik még 50—55 életévig is, mig kezdet ritkán 12—13 éves leánykáknál is előfordul. A hószám ritkán zajlik le minden zavar, illetőleg panasz nélkül, éppen azért nagyon találóan nevezi a német ezen állapotot e névvel „das Umwohlsein".

A hószám jelzi a peteérést, minden hónapban termelnek a petefészkek egy petét, ritkán többet. Feltételezem az Igen Tisztelt Hallgatóság teljes és komoly felvilágodottságát, amiért is a megtermékenyitésről is kivánok néhány szót ejteni, annál is inkább, mert nincs semmi mysterium, semmi titokzatosság a természetben és a teremtés koronájában, az emberi szervezetben sem. Terentius római költő azt mondja: Homo sum, nihil humani a me alienum puto (ember vagyok, azért semmi emberi sem idegen előttem.

A termékenyités létrejöhet a méhben, petefészkekben, de sőt a petevezetékben is. Az érett pete 0·12—0·27 m/m átmérőjű testecske, mely a petevezetéken át 5—10 nap alatt jut a méh üregébe; az őt termékenyitő 0·5 m/m hosszú ondószálcsa maga mozog előre perczenkint 1·2—3·6 m/m. sebességgel. Miután a 2 sejt találkozási helye bizonytalan, a terhesség utolsó napjait és illetőleg a szülés pontos idejét megállapitani csak 10—14 napi valószinüséggel lehet.

Anyavédelem szempontjából a hószámot azért tartottam szükségesnek megemliteni, mert ez alkalommal a nemi életnek szünetelni kell, Ellenesetben számos megbetegedésnek és következményes veszélynek van az anya kitéve.

Az ondószálcsa találkozván az érett petével, azzal egyesül és ezzel kezdetét veszi a *terhesség*.

A terhesség időtartama 9 hónap; azonban vannak esetek: 2—3 héttel hamarább következik be a szülés, de vannak u. n. túlhordások is, midőn is néha abnormisan óriási gyermekek születnek.

A terhesség symptomáit 3 csoportba osztjuk: gyanu jelek, valószinű és bizonyos jelek.

Gyanu jelek: májfoltok az arczon és egyebütt; a hasfal közepének és a bimbóudvaroknak festenyzettsége, étvágytalanság, hányinger, hányások, székrekedés, néha szinte nevetséges kérelmek egész bizarr ételek után, néha direkte ártalmas anyagoknak titokban való élvezete: kréta, mész etc.

Valószinü jelek: A genitails nyálkahártya kékes-szederjes szineződése, bizonyos tejszerű váladékképződés e helyütt, duzzadt emlők, puha-lágy tapintatú méhszáj, megnagyobbodott méh, a hószám kimaradása. A hószám kimaradása azonban sokszor csalóka tünemény egy esetlegesen fenforogni kepzelt terhességre vonatkozólag. Ki szokott maradni a hószám nagymérvű sápkórosoknál, vérszegényeknél, hirtelen elhizásnak indult fiatal asszonyoknál, midőn is fenforoghat a terhességnek sok gyanus és valószinü jele; az alapos nőgyógyászati vizsgálat azonban biztonsággal kizárhatja a terhességet u. n. Scheinschwangerschaft. El szokott maradni a hószám a szoptató nőknél, bár vannak szoptató nők, kik a szoptatás egész tartama alatt rendszeresen menstrnálnak. Elmarad a havibaj a 45-ik év körül, habár néha már 34—36 éves korban is, de néha tart még 52—55 éves korban is.

Biztos jelei a terhességnek, midőn már magzatrészeket tapinthatunk, a midőn magzatmozgást vehet ki a tapintó kéz, de sőt a magzat szivhangjai is hallhatókká válnak.

A szülés idejét csaknem megközelitőleg úgy számithatjuk ki, hogy az utolsó hószám kezdetéhez 8 napot hozzáadunk és 3 hónapot visszafelé számitunk.

Sokszor még intelligens személyek sem tartják számon az utolsó hószámot. Midőn e fölött nehány héttel azelőtt egy leendő nagymama előtt irozináltam, azt a választ kaptam az intelligens úriasszonytól: igaza van Dr. Úrnak, rém ügyefogyottak vagyunk mi asszonyok: Wir haben nur eine Rechnung, die vergessen wir auch immer. Ha hószám ideje bizonytalan, ilyenkor a szülés kiszámitását úgy végezzük, hogy a magzat megmozdulásához vagyis a félidőhöz 4 ½ hónapot számitunk hozzá.

A terhes nő védelme legfontosabb állami feladat. Előadásom 3-ik részében fogok körülményesen foglalkozni ama intézkedésekkel és intézményekkel, a melyek eme szép és fajfentartó eszméket a legnagyobb tökélyre kell, hogy vigyék. Itt csak röviden annyit, hogy anya- és csecsemővédőnőket kiván az állam kiképezni szakszerűleg, a kik a terhes nőt otthonában felkeresve, az állapotát illető tanácsokkal látják el; hogyan kell élniök, mitől kell tartózkodniok, milyen bajok szokták a terhes nőt meglepni, mily komplikátiókkal szövődhetik a terhességük; mit kell ily esetekben tenniök, mikor kell orvoshoz fordulniok stb.

A már elmondottakon kivül még a következőket akarnám keresetlen szavakkal Önök elé tárni:

A terhesség nem betegség, de sőt vannak nők, kik sohasem érezték magukat oly egészségeseknek, oly farkasétvágyúaknak, mint éppen a terhesség tartam alatt.

A terhesség kezdetén és a terhesség utolsó 3 hónapjában kerüljön a terhes nő minden túlerőltető avagy heves testi és lelki mozgalmat, vonatkozik ez a nemiéletre is első sorban, a mostoha socialis viszonyok bizony a sokszor és soktól kiméletet igénylő terhes nőt kérlelhetetlen rideg módon hajtják a mindennapi kenyér után: szóval törni kell magát, kimélet helyett. Mert a könnyű, ha rendszeres munka is, meg a nem forgirozott testmozgások, csak előnyösek. Nincs fonákabb és kártékonyabb helyzet, mint az önmagát állapota miatt sajnáló nő, ki affektáltan, kényszeredetten, az egész világot boldogitani akarólag, hysteriás szinpadi kitöréseket rögtönözőleg egész nap a diványon, de sőt az ágyban fekszik és midőn hányingeres epochája elmult, a legkénytelenebb evési kivánalmai kielégitését követeli és ama szeszélyeit illetőleg kielégitést is nyer. Ennek eredménye sokszor óriásilag fejlett gyermek, mit a szülésnél azután az illető ezer és ezerszeresen keservesen megbán. De a hevetészésnek van még egy másik nagy hátránya: a hasfalak elpetyhüdnek, a hasiizmok a magzat növekedése folytán megnyúlnak, a mozgás a — járás hiánya az izomgymnastika hiányát is eredményezi. Midőn pedig a szülés alkalmával a hasfal nagy jelentésű physiologiai hasprésének kellene teljes mértékben működnie, a petyhüdt izmok képtelenek hathatósan érvényesülni. Bizony sokszor ennek fogómütét a vége.

A magzat az anya méhének belfelületén tapadó méhlepényen keresztül, tehát az anya vérével táplálkozik, miért is, hogy a szülendő gyermek egészséges legyen, az apának az anya vérének kell első sorban tisztának és egészségesnek lennie.

Táplálkozása a terhes nőnek legyen könnyen emészthető. Nem kell, de nem is szabad forgiroznia a disgustáló mohó evést, hivatkozva ama tarthatatlan népbabonára, hogy a terhes nőnek 2 helyett kell ennie; tulzsiros, nehezen emészthető, puffasztó főzelékektől-tésztáktól, továbbá az erősen fűszeres-savanyu ételektől, továbbá teától, kávétól, alkoholtól tartózkodnia kell.

Székszabályozás: a terhes nőnek legyen naponta könnyű székletéte. Amennyiben ez magától nem következnék be, ugy nagy vigyázattal kell ezt előidéznie, valamelyes enyhe hashajtóval. Drastikus szerek, mint aloë, calomel kerülendők, mert könnyen elvetélésre vezethetnek. Bőséges zöld főzelék, nyers vagy párolt gyümölcs, rendszeres testmozgás sokszor a legjobb székszabályozók.

(Folyt. köv.)

Október sirása.

Október, füleinkbe gyászos zenével viszszahangzó sötét szó. A te hónapod a sirások sirása, fájdalmak fájdalma; benned. Teljes a megsemmülés és a föltámadás. A természetet csontokra lefosztogató Kegyetlen Úrnak, a mindent beteges sóhajjal megsemmisitő Ősznek szigoru szolgálatát nyögöd.

Minden élők, a föld keménységein mozgok a mély rettegéstől sápadt szemekkel néznek elébe közelgő dobbanásaid félelmes dalának, mert Te a jelenben szenvedéseket, hosszu sirásokat és semmisüléseket szórsz mindenfelé, hogy legyen a sirás után ismét kacaj, fájdalmak után langyos örömök és a semmisülést fényes feltámadás kövesse nyomon. Átkos lépteid nyomán, a sirások bő vizén, a gyötrelmek magas halmán élet, uj vidább élet lázad fel az égnek. Hóhér kegyetlen életet oltó vagy s még sem vagy az. A nyers hóhér és megváltó személyedben ölelkezik.

S mégis mily rettegéssel, kifordult szemekkel, zavart lélekkel zugolódik Énünk mozgásaid ellen, mert a jövő sötét nekünk; akaratunk*(nak)* testének szent érdekeit eldobjuk magunktól, mert ösztönszerüleg önzők vagyunk s lelkünk a test rabja. A jelen láncol millió játékaival s a jövő eléttünk mindég oly ijesztően bizonytalan.

Minden rutat szép követi nyomon, roszszak jókkal ölelkeznek s minden oldalon a nagy ellentétek csodálatosan harmonizálnak. S mégis köztünk e merev csüggedés, gyors reménytelenség.

Parancsoló hatalmát, abszolut uralmát vesztette el a lélek, amelynek birnia, kormányoznia kell a testet, le kell törnie a test magas vágyait, melyet csak a jelen hárít, boldogit. Nincsenek szabad, függetlenül járó, ápolt tiszta lelkek. Mindenféle egy falánk anyagnak, a véges testnek rabságában sorvad. Sötét átkos rabság!

Te, béklóidat könnyen lerázható magas élet, lélek, szennyes letargiában emészted magad, akkor, amikor föl a magasba lenghetnél föl és a szépek lágy muzsikájában ringathatnád magad.

Ha igy a lélek nem lesz többé fogoly s régi terét, szent magaslatát foglalja el, az október, a mélységes gyásznak magánhordozója nem fog komoran fülünkbe hangzani. Sirásai boldogitó zenék lesznek nekünk, mert a remenytelenség fölött győz a lélek jogos reménye: a jövőben derengő dicső feltámadás.

—l —ő

A munkanélküliség nem akar csökkenni Európában.

Az európai munkanélküliség az egyes államok minden intézkedése ellenére sem akar csökkenni. Ez a szomoru körülmény két félre ismerhetetlen igazságot bizonyit. Az egyik szerint Európa mai felforditott gazdasági viszonyai közepette legerősebben a jóvalutáju államok szenvednek a munkanélküliség következtében. A másik igazság, ha nem is sokban, de valamennyire mégis igazolni látszik az optimisták véleményét, mivel a munkanélküliség csökkenése, habár igen kis mértékben, de mégis kimutatható.

Az angolok kimutatása szerint ez év juniusának végén 218,626 szervezett munkanélküli volt az angol birodalomban. A munkanélküliség esetére biztositott nem szervezett munkások száma azonban már 1,502.955-re rugott. Ez a kimutatás természetesen nem teljes, mivel nem foglalja magában azoknak a munkásoknak a számát, akik csak heti egy-két napon keresztül dolgozhatnak és azokét sem, akik munkanélküliség esetén támogatásra való jogosultságukat már elvesztették.

Németországban a munkanélküliség valamennyire mégis csökkent, ugy hogy junius végén a szakszervezeti tagoknak csupán 0 6 százaléka volt munka nélkül A munkanélküli segélyt élvezők száma junius 1 én 19.864 volt

Belgiumról csak májusi adatok szólanak és ezek szerint 22.287 munkás volt teljesen munka nélkül. Ezzel szemben a részleges munkanélküliek száma 25.712 volt.

Hollandiában az utolsó hónapban a munkanélküliek száma a szakszervezeti tagok 10 5 százaléka volt.

Svájcban julius elején 59.456 munkanélküli egyént mutattak ki, ami e gazdag országra nézve még mindig igen kedvezőtlen számot jelent.

Olaszországban igen lassan fogy a munkanélküliek hatalmas tömege. Az utolsó adatok szerint a munkanélküliek száma 432,372, vagyis majdnem egy félmillió.

Dániában junius végén a szakszervezetekhez tartozó munkások 13 2 százalékra volt munka nélkül. Norvégiában pedig 23 2 százalék nélkülözte a munkát.

Európa helyzetére szomoruan jellemző, hogy az igen gyenge valutáju Lengyelországban az utolsó adatok szerint még mindig 142.400 volt a munkanélküliek száma.

Különfélék.

— **Püspökiktatás**. A szlovenszkói evang. egyház püspökeit *Janoska* György keleti, *Zoch* Sámuel nyugati egyházkerület püspökét október 22. én iktatták be ünnepélyesen hivatalukba Liptószentmiklóson. A magyar evangélikus egyházak nevében *Bándy* Endre barsi esperes üdvözölte az uj egyházi vezéreket, akik igéretet tettek, hogy a magyar egyházakat ép oly szeretettel fogják gondozni, mint a többieket. A püspökszentelés után következett a kerületi közgyülés.

— **Csecsemővédelmi előadás**. Dr. *Gergely* Fülöp városi tiszti főorvos október hó 29.-én (ma délután 4 órakor) a városháza nagytermében a csecsemővédelemről tart ismeretterjesztő előadást. Erre olvasóink és a nagy közönség figyelmét különösen felhivjuk.

— **Tanitók gyülése**. A Bars- és Esztergommegyei Ált. Magyar Tanitóegyesület 1922 évi november hó 8-án (szerdán) 9 órakor Léván a városháza nagytermében rendes közgyülést tart. A tárgysorozat: 1. Elnöki, titkári, pénztárnoki jelentés. 2. Dr. *Laufer* Lipót: A tanitóság föladata a tüdővész elleni küzdelemben. 3 *Uherecky* Géza jogvédő iroda vezetője: Fizetésügyek. 4. Inditványok (előre bejelentendők). 5. Tisztujitás. 6. A lévai járási kör megalakulása.

— **Felhivás**. A családi házakat épitők szövetkezete f. hó 30 án (hétfőn) este 6 órakor a róm. kath. iskolában ülést tart.

— **Áthelyezés**. A közoktatási kormány *Kriek* Jenő lévai volt állami tanitóképezdei intézeti s jelenleg a lévai reálgimnáziumhoz beosztott tanár, az ipolysági magyar nyelvű áll. reálgimnáziumhoz helyezte át.

— **Felhivás a hadikölcsöntulajdonosokhoz**. A szlovenszkói hadikölcsöntulajdonosok eddig semmilyen szervezettel nem birtak. Most a szlovenszkói Deutsche Geschäftsstelle által teljesitett sok oldalu sulyos előmunkálatok után végre oda jutottak, hogy egyesületet alapitanak, amelyen minden hadikölcsöntulajdonos érdekét hathatósan és reméljük sikerrel fogja képviselni. A hadikölcsöntulajdonosok Pozsonyban okt. 17-én tartott gyülésükön ugyanis elhatározták, hogy Szlovenszkó és Ruszinszkó részére hadikölcsönvédő egyesületet alapitanak. A gyülésen Baara ny. ezredes elnökölt. Erben, a német munkahely (Deutsche Geschäftsstelle) titkára, hosszabb beszédben kifejtette, hogy mennyire szükséges az, hogy valamennyi hadikölcsöntulajdonos nemzetiségi és pártkülönbségre való tekintet nélkül összefogjon és hogy egységes front létesüljön a Szudétaországok védőegyesületével. Elmondja, hogy annak idején olyan férfiak, a kik most a csehszlovák kormányzat élén állanak, élénk agitációt fejtettek ki a hadikölcsön jegyzése érdekében. Idézi a „Venkov"-nak egy 1916. május 9-én megjelent cikkét, amelyben Svehla Antal, a jelenlegi miniszterelnök, hangulatos szavakkal hivja fel a közönséget a jegyzésre. A jelenlévők ezután lényegtelen változtatásokkal elfogadták az alapszabálytervezetet és Erbent, valamint Bognert bizták meg az első közgyülésig felmerülő teendők végzésével. A védőegyesület három osztályából fog állani: magyar, német és szlovák osztályból, de mindhármat közösen fogják igazgatni. Az alapitók felhivják Szlovenszkó és Ruszinszkó valamennyi hadikölcsöntulajdonosát, hogy saját érdekükben csatlakozzanak a védőegyesülethez. A jelentkezésben a következők közlendők: a) a hadikölcsön névértéke és neme (magyar, osztrák, hányadik kibocsátás); b) összeirták e vagy nem; c) lombardozva van-e és ha igen, mily összeg erejéig; d) belföldön van-e; e) a tulajdonos csehszlovák állampolgár e; f) a jelentkező pontos lakcime. A jelentkezéseket a *Szlovenszkói és Ruszinszkói Ált. Hadikölcsönvédő Egyesülethez kell czimezni: Pozsony, Apáca pálya 26.* Személyes jelentkezéseket ugyanott délelőtt 11—12 és d u 3—5 óráig fogadnak el. Irásbeli kérdezősködés esetében válaszbélyeg mellékelését kérik.

— **Postagalambtenyésztő egyletek megalapitása**. Szeptember hó 17-én alakult meg a postagalambtenyésztő egyesületének szövetkezete Prágában, I. Tyúská ul. cs. b. 31. Az egyesület elnökéül *Kačhy* Károly választatott meg, aki a postagalambtenyésztés terjesztése körül kiváló eredményeket ért el. A Szövetkezetben ezek az egyletek vannak: Postagalambtenyésztő Szövetkezete Velká Prahában, Cs. Trebova és Pardubicében A második prágai és pilzeni egylet szintén szándékozik a szövetkezetbe belépni. Remélhető, hogy ezen nemes és igen fontos sport a közönség által a legmelegebb támogatásban fog részesülni és köztársaságunk többi városaiban is alakulnak majd postagalambtenyésztő egyletek.

— **Áthelyezés**. Szlovenszkó teljhatalmú minisztere Dr *Kevicky* Pál aranyosmarót központi szolgabirót a somorjai szolgabirósághoz helyezte át.

— **Ujoncok összeirása**. Minden állitásra kötelezett, ki valamely a legközelebbi sorozásra behivott ujoncállitási korosztályhoz (1903., 1902, 1901. szül. évf.) tartozik, köteles 1922. október havában szóval vagy irásbelileg az állandó tartózkodási hely községi (városi) elöljáróságnál (a jegyzőnél) állitási összeirás végett jelentkezni. A jelentkezéseknél a jelentkező személyazonosságát alkalmas módon ki kell mutatni. Az állitásra kötelezettek külön idézéssel ki lesznek értesitve, hogy mikor kell a sorozáson megjelenniök és ha idézést nem kapnak, a sorozásra a községben kihirdetett felhivás értelmében kötelesek jelentkezni. Azon egyének is kötelesek az állitási összeiráshoz jelent-

kezni, akik felülvizsgálati uton (supervisit) katonai szolgálatból el lettek bocsátva, de még állitásra kötelesek. Azok az egyének, akik elmulasztják e rendelkezéseknek megfelelő jelentkezést s ezen mulasztásokat utólag kellőleg nem igazolják, kihágás miatt 20–1000 K.-ig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve.

— **Tüzoltóság.** Az urak fent a városházán az ő kifürkészhetetlen észjárásukkal azon elhatározáshoz jutottak, hogy az adózókat még jobban megterheljék. Ezért megállapodtak abban, hogy annak a négy személynek, akik a mai tüzoltóságot képviselik, a fizetését felemelik. Ezen tüzoltó intézmény amugy is csak névleg az, mert bizonyos, hogy tűz esetén a fél város leégne a katonaság és civil lakosság segitsége nélkül. Nem volna-e jobb az intézményt feloszlatni mai alakjában s helyette önkéntes tüzoltóságot ujból megszervezni? Döntsenek a tisztelt olvasók! *Megfigyelő.*

— **Románia néhány szobrot visszaad Magyarországnak.** Aradról jelentik: A műkincseket széjjelosztó jóváteteli bizottság megegyezett Petrán Coriolán muzeumi felügyelővel, hogy a kiszolgáltatott műkincsek fejében néhány magyar vonatkozásu szobrot visszaadnak Magyarországnak. Főleg azokról a szobrokról van szó, amelyek nemzeti gyüjtésből származnak. Igy visszaadják az aradi tizenhárom vértanu szobrát és az aradi Kossuth-szobrot, amely hosszabb ideje áll bedeszkázva. A Magyarországból Aradra szállitott 26 láda muzeumi műkincseket, melyet a forradalom idején Erdélyből Budapestre vittek, most osztják szét Aradon.

— **A tisztviselők drágasági pótléka.** Értesülésünk szerint a népjóléti minisztériumban törvényjavaslatot készitenek elő arról, hogy az állami tisztviselők drágasági pótlékát — amelyet csak ez év végéig kellett a törvény értelmében folyósitani — tekintettel a nagy drágaságra, a jövő évben is kiutalják. A törvényjavaslatot rövidesen letárgyalják.

— **A brünni kémkedési ügy.** A napilapok jelentéseivel kapcsolatban konstatálja az M. N. O., hogy idegen hatalmak érdekében való kémkedés gyanuja miatt kizárólag három katonatiszt tartóztattatott le. Elsőnek f. é. szept. hó 27-én Norvakovsky György a Z. V. V. segédtisztje Prahában, tartóztattatott le, a másik Wolf Gusztáv kapitány a treneséni hadkiegészitő parancsnokságtól október 4-én, és a harmadik Wurm János törzsszázados, a M. N. O.-hoz rendelt tiszt. Ezek a tisztek ellen rendes vizsgálati fogság rendeltetett el. A többi katonai személyeket illető összes jelentések nem felelnek meg a valóságnak. A katonai hivatalok megkeresése folytán polgári hatóságok által kizárólag két személy tartóztatott le és pedig szept. 29 én Schvarbe Viktor a Brno-i keresk. akadémia hallgatója s ugyanazon Brnoban nevezettnek testvére, Prágában a német jogi fakultás hallgatója, Schvarbe Károly. Az elfogott Schvarbe testvérek édesanyja és Bearan képviselő fia, Judr. Bearan Arduin ellen együttkémkedés gyanuja miatt szintén vizsgálat inditatott meg. A szükséges házkutatások egyes személyek előállitása és kihallgatása hitelt adtak a sajtó azon jelentésének, hogy az ügyben több polgári személy érdekelve van. A polgári hatóságok által kizárólag Kvassay Paula tartóztattatottt le, aki azonban rendes kihallgatás után ismét szabadlábra helyeztetett. A vizsgálatot hivatott polgári és katonai hatóságok vezetik és nem felel meg a valóságnak, hogy katonatisztek vezetnék polgári ruhában a saját érdektükben. Az M. N O. természetesen nem találta észszerünek az egész affért eltitkolni, kizárólag arra fektette a sulyt, hogy az elfogatásokról szóló előzetes jelentésekkel ne tegyék lehetetlenné a további vizsgálatot. Köszönettel konstatálja az MNO, hogy a sajtó e kérelemnek eleget tett.

— **Ipari válság.** A bőrmunkások egyesülete a kormány képviselőinek jelenlétében folyó hó 7-én gyülést tartott, melyen az egyesület titkára előterjesztette, hogy 1920. junius 30. óta 45 cipőgyárat és üzemet kellett bezárni és a legkisebb ezek közül 30 munkást foglalkoztatott. Ideiglenesen 36 üzemben szünetel a munka, a többiben hetenkint 2—3 napon át dolgoznak. Teljes üzemben csak 12 gyár van. Az üvegiparban a Haien-Steinschönaui területen ujabban két ezer munkásnak mondottak fel, a munkanélküliek száma ezen az egy telepen 4000 re rug. A nyugat csehországi textilipart is súlyosan érinti a gazdasági válság. Az asch égeri kerületben október 1-től 18.000 munkásnak mondtak fel, akikkel a foglalkozásnélküliek száma 60.000 tesz ki.

— **A nyilvános házak bezárása.** A kormány elrendelte a nyilvános házak és az azokkal kapcsolatos mulatók bezárását. Ez magában véve helyes és üdvös intézkédés, de csak akkor lenne eredményes, ha megfelelő erkölcsi hatállyal birna. Tiszta erkölcsöt csak a valláserkölcs nevelésben megedzett lelkektől várhatunk. Ámde, ahol nagy politikai pártok az egyházat az államtól elválasztani, a valláserkölcsi oktatást megszüntetni akarják, ahol szabad a vallásos jelvényeket az iskolából eltávolitani, ahol napirenden van a vallás meggunyolása, a szent szobrok ledöntése, ott bizony nagyon hiányzik az az erkölcsi alap, melyen a tiszta élet épületét fel lehetne emelni Az állam jól teszi, ha nem türi a nyilvános prostituciót, de ugyanakkor hasson közre minden erejével alattvalóinak erkölcsi regenerálásá hoz, hogy elejét vehesse a titkos prostituciónak. Különösen az által, hogy a rendőrség utján gyakoroljon nagyobb felügyeletet a titkos kéjelgőkkel szemben, amelyek az ujabbi időben már a legszemtelenebb módon elhatalmasodtak.

— **A hadsereg zsoldja.** A csehszlovák hadsereg legénységének zsoldilletékéről szóló 1922. jul. 10-iki törvény értelmében a közkatona napi zsoldja 50 fillér, az őrvezetőe 70, a tizedesé 1 korona. a szakaszvezetőé 1 korona 50 fillér s az őrmesteré 2 korona. Ehhez járul még napi pótilleték cimén 2 korona, őrmestereknél 4 korona. Önkéntesen továbbszolgáló katonák és őrvezetők további havi pótilleték fejében 30 koronát, tizedesek és szakaszvezetők 40 koronát, tartalékos őrmesterek 50 koronát kapnak.

— **Eltünt bolgár.** Léva környékén a bolgár kertészet most két éve ujból megindult s mint a lévai piacon is látható volt, igen szép eredménnyel. A lévai bolgárok a közeli városokat mind elárasztották terményeikkel s nekik köszönhető, hogy a lévai zöldségesasszonyok leszállottak a lórul s már lehetett velük okosan beszélni, mert addig nem tudták, hogy mit kérjenek egy szál petrezselyemért vagy egy fej hagymáért. Szépen is kerestek bolgáraink, kik több csoportban dolgoztak. A pénztárosuk *Karapencsel* Koszta volt, aki ezen felül még a a malomnál levő cukorka-bódét is megvette. A héten azonban furcsa meglepetés érte a bolgárokat, mert a derék Karapencselnek nyoma veszett. Azt mondta, hogy Nyitrára megy, pénzt behajtani egy ottani adóson, de illaberek nád a kert, eltünt. A társai szerint a pénztárban 140 ezer koronának kell lenni. Eltünését bejelentették a rendőrkapitányságon, ahol megindult a nyomozás.

— **Mit ér Vilmos excsászár autogrammja?** Ezzel az érdekes kérdéssel foglalkozott a napokban egy irországi törvényszék abból az alkalomból, hogy az angol katonaság és a sinnfeinek összeütközésekor felgyujtották Rondel Me Veill házát. A tüz elhamvasztotta az értékes könytárt, amelyben Rondelnak, aki egyébként az angol alsóház tagja, egy Vilmos excsászár autogrammja is megvolt. Beperelte az államot és 20 ezer font sterling kártéritést követelt az autogrammért. Az alperes állam képviselője azt vitatta, hogy a mai helyzetben a volt császár aláirása legfeljebb 10 ezer fontot ér. A biróság még nem döntött az érdekes ügyben.

— **Olcsóbb lesz a szén.** Az osztraui sztrájk következménye a rövidesen érvényesülő szénár-redukció. Arról értesülünk, hogy az osztrau-karvini szén a szénadóval együtt 23—33 százalékos olcsóbbodást fog szenvedni. A koksz árcsökkenése számmal még nem fejezhető ki, mert erre nézve a pénzügyminiszter döntése szükséges.

— **A mozi** kiválóan érdekes film bemutatását fogja ma megkezdeni. Sikerült a tulajdonosnak megszerezni *A két párisi lány* cimü öt részből álló nagyszabásu filmet, melynek főszerepét Biscot játsza. Az első rész ma vasárnap fog a vászonon leperegni. A többi négy rész kedd, csütörtök, szombaton és jövő vasárnap lesz bemutatva. A hatalmas filmalkotás bizonyára nálunk is megfogja hóditani a közönséget.

— **Motornélküli repülőverseny Angliában.** Az itfordi motornélküli repülőversenyen Fokker hollandi repülő 37 percig és 6 másodpercig maradt a levegőben. Mögötte a legjobb eredményt eddig Raynheam angol repülő érte el, aki 11 percig és 23 másodpercig repült. Ezzel szemben egy német motornélküli repülő, Hentzen 2 óra hosszáig maradt a levegőben motornélküli repülőgépén, a Rhön hegység fölött.

— **Felemelték a magyar postatarifát.** A magyar postaigazgatóság közhirré teszi, hogy a nyomasztó pénzügyi helyzetre való tekintettel, kénytelen volt a póstai szállitási dijakat felemelni. Ezentul egyszeri levél dija Csehszlovákiába 40 korona, ajánlott levél 50 korona, expressz dij 100 kor.

— **A kath. kör** november hó 11-én előadja Berczik Árpád: *„Turi Borcsa“* c. népszinművét, melyre a próbák serényen folynak.

Helyreigazitás.

A lévai asztalos, lakatos és bádogos ipartársulat jubiláris szüreti mulatságára — mint a „Bars“ 42-ik számában jelezve volt — nem Balogh János úr ajándékozott 1 kosár szőllőt, hanem *Sebő* István úr, miért ezuton mond hálás köszönetet az

Elnökség.

Jótékonyság.

Lang Gyula lévai lakos 50 koronát, Dohány János és Bóna János lévai lakosok pedig együttesen 25 koronát adományoztak a tüdőbeteg gondozó intézetnek. Fogadják a jólelkü adakozók intézetünk hálás köszönetét.

Dr. Frommer Ignácz.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1922. évi október hó 22-től — október hó 29.-ig.

Születés.

Kovács Gyula Styipka Katalin fiu István. — Kolik István Horváth Margit leány Erzsébet. — Hrancsár Anna leány Johan. — Vrbata Ferencz Murányi Mária fiu Antal. — Balog Gyula Medzihradszky Margit fiu Gyula. — Styevko István Szolcsanszky Johanna fiu Gyula, János.

Házasság

Herman András Barbara Mária r. k. — Özv. Hummer Ferencz Zvárka Zsuzsanna r. k.

Halálozás.

Ifj. Balog Gyula 7 nap. veleszületett gyengeség.

Číslo: 64 exek. 1922.

Licitačný oznam.

Podpísaný súdny exekútor v smysle 102 §-u LX. zák. čl. z r 1881. pofažne 19. §-u XLI. zák, čl z r. 1908 týmto verejne oznamuje, že následkom výroku vrábelského okresného súdu číslo P. k. 493 1922 k dobru Levickej okresnej robotnikov potsťujúcej pokladnice do výške 912 kor. a prísl. cestou uhradzovacej exekúcie prevedenej dňa 13 júna 1922. zhabané a na 1500 kor. odhadnuté nasledovné movitosti, a to: 1 kan Mangulica na verejnej licitácii sa vypredajú.

Na prevedenie licitácie, následkom výroku vrábelského okresného súdu číslo 64—1922. do výšky 912 kor. požiadavky na kapitále, tejže 5%-ové úroky 5 Kč. 80 hal počítané, a útraty doposiaľ v 48 kor. 60 halieroch ustálené určená je čo lehota 10 hodina dopol. dňa 3 novembra 1922. do obci Čiffáre a pripadní kupci sa pozývajú s podotknutím toho, že sa zmienené movitosti v smysle 107. a 108 §-u LX. zák. čl. z. r. 1881 pri platení hotovými najviac sľubujúcemu v pade potreby aj pod odhadnou cenou rozpredajú.

Nakoľko by dražbe určené movitosti už aj iní boli sekvestrovali, a na ne uhradzovacie právo obdržali, táto dražba sa v smysle 20 §-u XLI. zák. čl. z r. 1908 aj k dobru týchto nariaďuje.

Dané Vráble, dňa 7 októbra 1922.

Jančovič
súdny exekútor.

Eladók: Ebédlő kredenez, asztalok, székek, több más butordarab egész olcsó árban sürgősen. 50 drb. díszkötésű regény jó iróktól. Bém utca 10 sz.

Eladó ház. A Slovenska Banka lévai fióktelepe eladja LÉVÁN a Masaryk utcában levő Bellan-féle ház at. Közelebbi értesitést a fióktelep vagy dr. KERSÉK JÁNOS ügyvéd ad.

Gazdasági gyakornokot keresek, csak erélyes, korán kelő, rendszeretö egyén pályázzon. Kinek gazdasági gyakorlata van előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó: téllálló csemegeszőllő és különbejáratu 2 ágyas butorozott szoba kiadó. Kákai ut 26. 1275

Ügyes biztositási üzletszerzők felvétetnek kedvező feltételek mellett „DUNA" Ált. Biztositó R. T. főügynökségénél, Léva Honvéd utca 2. 1290

Mindszenti gyertyák olcsók és jók: kaphatók KUGLERNÉL Báti utca 8. 1269

HÖLGYEK figyelmébe!
Az igen tisztelt hölgy közönség szives tudomására hozom, hogy Széchényi u. 13. szám alatt DIVATSZALONT nyitottam. A fővárosban szerzett gyakorlatom képesit arra, hogy a legkényesebb izlést kielégithessem. Kérem szives pártfogásukat FRANCISCY MARGIT. 1992

Eladó ház nagy telekkel 25.000 koronáért és alsó-kákai sorban Villának jó, lakásnak alkalmas telek. Bővebbet Dr. KERSÉK JÁNOS irodában. 1256

Téli fajta körte kapható Breszlyenszky Alajos gazdaságában Vináre, posta Bátovce. Kilója Lévára szállitva 1 kor 60 fill. 1286

Bérgazdaság Derzsenye november hó 1-i belépéssel keres koránkelő, józan és szorgalmas gazdát ugyszintén bognármestert. — Jelentkezés DERZSENYÉN (Zupa Hont) a *gazdasági intézőségnél.* 1934

Megjelent a „Forrongó Magyarország", irta Garami Ernő. Kapható DEJCZŐ GYULÁNÁL, Parkan. 1307

Dobogói határban, a határőr egy vadász vizslát fogott el, jogos tulajdonosa jelentkezzék MERTAN ISTVÁNNÁL, Dobogópuszta. 1304

Utlevelek vizumozását minden állam részére 4 nap alatt megszerzek. Eljárási dij 40·— Kč. KREISLER AUREL, Zlaté-Moravce. 1306

Ház mely két szoba, két kamra, két istáló, egy pajta, egy kocsiszin, egy kút és szérűből áll 11.000 koronáért MALINA JÓZSEF barsecsekei gazdától megvehető. 1210

Egy unatkozó csinos kislány, hasonló helyzetben levő fiatal emberekkel levelezne. — „Szórakoztató" jelige a kiadóban. 1314

Kitünő Stovasser gordonka jutányosan eladó. Megtekinthető NYITRAI és TÁRSA cégnél. 1301

Elemi - polgári iskolai tanulók tanitását, esetleg magánvizsgákra való előkészitését elvállalom. Cim a kiadóban. 1302

Figyelem! PAPUCSOK, posztó és különféle téli melegczipők nagy választékban, mélyen leszállitott árban „BATÁNÁL" kaphatók. — Ugyanott egy 13—14 éves szolgafiu felvétetik. 1309

Butorozott szobát keres csekély konyha használattal 2 ½ éves fiúgyermekkel november 1 re; esetleg 2 szobát egy házaspár. — Czim a kiadóban. 1284

KINO = APOLLO = MOZGO.

Október 29-én, este 6 és 8 órakor

„A két párisi lány" I. rész

Gaumant párisi filmgyár remekműve. Főszerepben: **Bisoot.**

Október 31.-én II. rész.

ZÁRTKOCSI
a rossz idők beálltával az utazóközönség rendelkezésére áll.
Megrendelhető:
ERTLER-féle füszerüzletben (Zúgóutcza és Szepessy-utcza sarok) és **Belányinál** Schöeller-u. 11 sz alatt.

Bérkocsi árszabály.

Egy 2 fogatu kocsi nappal vasuttól vagy a vasuthoz 2. személyig — — —	K 8
Ezen felül minden további személy — — — —	„ 3
Egy 2 fogatu kocsi nappal megrendelve a vasuthoz	„ 15
Egy 2 fogatu kocsi nappal megrendelve oda és vissza	„ 20
Egy 2 fogatu kocsi este a vasuttól vagy vasuthoz 2 személyig — — —	„ 15
Ezenfelül minden további személy — — — —	„ 5
Egy 2 fogatu kocsi éjjel vagy hajnalban személyek számára tekintet nélkül	„ 25
Podgyász amely a kocsi belsejében el nem fér nappal	„ 3
este	„ 5

CSORBA JENÖ, városi mérnök
mérnöki irodája
Levice - Léva, Ladányi utcza 26.

VÉGEZ: birtokrendezési, föld- és lejtmérési munkálatokat.
TERVEZ: minden ipari és mezőgazdasági berendezéseket, gép- és gyárüzemeket, vizierő- és elektromos telepeket, vizműveket, háztartás-technikai berendezéseket (fütés, fürdő, vizszerzés, szenyvizek)
KIDOLGOZ: ipari- és mezőgazdasági ipari üzemterveket.
ELLENŐRZI: üzemek gazdaságosságát.
ELJÁR: mindennemű műszaki megbizásokban.
Véleményt és tanácsot ad szakkérdésekben.

3

Ne higyjen
a hirdetéseknek, hanem győződjön meg személyesen,
hogy **KUGLERNÉL** Báti utca
8. szám alatt
a legolcsóbban és legjobban lesz kiszolgálva
specialista **Kávé, Tea és Cacaóban!**
A közkedveltségnek örvendő KUGLER keverék **Kávé** és **Tea** ismét olcsóbb lett.
Nagysallói gőzmalmi liszt főlerakata.
Likőrökben nagy választék.
Friss Prágai sonka.

Árverési hirdetmény.

Az ipolyszalkai CSÁKY-féle bérgazdaság feloszlatása következtében *1922. október hó 30-án d. e. 9 órakor Ipolyszalka községben* az intézői laknál nyilvános önkéntes árverésen azonnali készpénz fizetés ellenében a vételi illetékeknek s a forgalmi adónak a vevő által való megfizetése mellett a következő leltári tárgyak kerülnek eladásra: *Ekék, boronák, szekerek, kocsik, vető-, arató-, kaszáló és gyűjtőgépek, egy 8 lóerős gőzcséplő garnitúra, 16 drb. jármos ökör, 20 drb. növendék állat, 40 drb. sertés, tehenek, lovak, 150 hold szalma termése és takarmány.* Előzetes felvilágositást ad: **Csáky bérgazdaság, Ipolyszalka** (Hontm.)

Jó minőségű Ó-bor

10 Kč. literenkint kapható.

BARTOS vendéglős

Koháry utca 27.

Rudnay malom

elsőrangu garantált tiszta **buza lisztje** kicsinyben és nagyban, a legolcsóbb napi áron kapható: —

a Lévai Fogyasztási Szövetkezetben.

Apritott tűzifa!

Ia. bükkfát q-ént 24 K

tölgyfát „ 22 K

árban házhoz szállitok.

Megrendelhető STEIN ÁRPÁD villamos felszerelési üzletében; lakásomon **Szepesi utca 22. sz.** alatt és a telepen.

AUGUST MALOYER

fakereskedő.

ÉRTESITES.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemű közönséget, hogy **Nagysallóban**

épitési vállalatot nyitottam,

hol mindennemű épitkezési munkát u. m.: *templomok és tornyok javitását, papi lakok átalakitását, új épitkezéseket, gazdasági épületek felépitését, javitását, kisebb-nagyobb kőműves- és ácsmunkálatok készitését és épitési tervek s költségvetések elkészitését* a legjutányosabb áron elvállalom.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

VÖRÖS KÁROLY

okl. kőművesmester

NAGYSALLÓ (Tabán 78.)

KACHELMANN KÁROLY ÉS FIA

gépgyára és vasöntődéje

VYHNE, Župa Tekovská.

ALAPITVA: 1819.

Specialis gyártmányai:

Elsőrendű Francis turbinák minden esésre és vizimennyiségre, kézi vagy önmüködő szabadalmazott szabályozással, malmok, fűrésztelepek, villanyos erőközpontok meghajtására. — Modern transmissió berendezések. — Vizikerék - alkatrészek. — Öntvények elsőrendű minőségben és kivitelben. — Tartalékalkatrészek gazdasági gépek részére beküldött minták után — —

Kivánatra költségmentes mérnök-látogatás. 7

Mindszenti ünnepek előtt

tekintse meg koszorú kiállitásunkat!

Művirág díszkoszorúk — leszállitott árban!

Pálma koszorúk és sírcsokrok.

Sírlámpák, sírkeresztek

Sírgyertyák és mindszenti mécsesek.

Templomi gyertyák minden nagyságban.

KERN TESTVÉREK

füszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedésében

Alapittatott 1881. **LEVICE - LÉVA.** Telefon szám 14.

PLATZER J. és TÁRSA

KÁLYHÁS M.

Kákai u. 46. LEVICE. Zúgó u. 4.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani alábbi vállalatainkat:

Keramia kő lapokkal **padlók burkolását** bármily kivitelelben (□ m²) 40 K.-tól feljebb. — **Konyha, fürdőszoba és kád, léposő házak, folyosó stb.** fehér, avagy különböző szinü porcellán fayenze lapokkal fali burkolatokat. — **Uj cserép kályhákat.** — **Uj takarék tűzhelyeket** bárminö kivitelben. — Javitások szakszerüen eszközöltetnek.

Vagyunk kiváló tisztelettel

PLATZER J. és TÁRSA.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

LACHKY ELEK

füszer-, bor-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz kereskedésében

LEVICE — FŐTÉR.

Szives tájékozásul.

A most divatban levő **röpcédulák** és a lapokban megjelenő különféle „Olcsóságot hirdető“ árak arra késztetnek, hogy az igen t. vásárló közönség szives figyelmét felhivjam, miszerint üzletemben ezeknél lényegesen olcsóbban és lelkiismeretes kiszolgálással elégitem ki vevőimet.

Szives pártfogásukat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

LACHKY ELEK.

Oroszhal, Ostsee, Rollmops, füstölthal, szardinia, ringli, szardella kapható.

FIGYELEM.

Sziveskedjenek meggyőződést szerezni arról, hogy áraim a legalacsonyabbak, áruim a legjobban gondozottak, kiszolgálásom kifogástalan s lelkiismeretes. 14

Nyitrai és Társa könyvnyomdája Levice—Lőce